

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/69/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6713215854
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6713215854.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Advokátska kancelária so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej C. U., nar. XX. XX. XXXX, bytom R. XX, XXX XX N., za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom Nám. legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42 176 778, právne zastúpeného JUDr. Andrejom Cifrom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom J. Kráľa 5/ A, 984 01 Lučenec, v konaní o zaplatenie 116,76 Eur s príslušenstvom, na základe odvolania žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 7C/208/2014 - 218 zo dňa 29. 06. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu vo výroku, ktorým uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť trovy konania vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej vo výške 59,98 Eur na účet jeho právneho zástupcu, v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia (druhý výrok), p o t v r d z u j e .

Žalovanej náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Žalobca je p o v i n n ý nahradiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy odvolacieho konania, spočívajúce v trovách právneho zastúpenia vo výške 20,03 Eur, na účet jeho právneho zástupcu JUDr. Andreja Cifru, advokáta, vedený v R. C., a.s., C., S. F., číslo účtu : XXXXXXXXXXX/XXXX, VS: XXXXXXXX, do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto uznesenia.

o d ō v o d n e n i e :

Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“, resp. „prvostupňový súd“) uznesením zo dňa 29. 06. 2015 konanie zastavil (prvý výrok). O náhrade trov prvostupňového konania rozhodol tak, že žalobca je povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu vedľajšieho účastníka trovy konania vo výške 59,98 Eur do troch dní po právoplatnosti uznesenia (druhý výrok). Súd vrátil žalobcovi súdny poplatok vo výške 9,80 Eur (tretí výrok).

O náhrade trov prvostupňového konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 146 ods. 2, prvá veta (ďalej aj „O. s. p.“). Keďže žalobca zobral žalobu späť po vznosení námietky premlčania vedľajším účastníkom na strane žalovanej a jeho vyjadrení ohľadne absencie zákonných náležitostí spotrebiteľskej zmluvy, prvostupňový súd priznal vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania, t.j. trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane žalovanej vo výške 49,28 Eur, a to tarifnú odmenu za dva úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia, vyjadrenie vo veci samej 2 x 16,60 Eur + režijný paušál 2 x 8,04 Eur.

Proti uvedenému uzneseniu, konkrétne proti výroku o náhrade trov konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej (druhý výrok), podal žalobca prostredníctvom právneho zástupcu v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu v napadnutom výroku zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov právneho zastúpenia neprizná. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Podľa jeho názoru v prípade trov vedľajšieho účastníka nie je možné hovoriť

o trovách účelne vynaložených na uplatnenie a bránenie práva. Na priznanie náhrady trov konania je nevyhnutné splnenie podmienok vyžadovaných v ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p., a to účelnosť vynaložených trov konania. Uviedol, že nárok na náhradu trov právneho zastúpenia nie je možné priznať, ak sa určité procesné podanie nadbytočne opakuje bez uvedenia nových, procesne významných skutočností. Podania vedľajšieho účastníka sú abstraktné, všeobecné, bez znalosti prejednávanej veci s automaticky uplatňovanou nedôvodnou námietkou premlčania. Vedľajší účastník ako združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach v spotrebiteľských veciach. Združenie vstupuje do množstva konaní bez ohľadu na stav konania a vôľu odporcu, a to oznámením o vstupe združenia do konania, ktoré obsahuje žiadosť o zaslanie žaloby a návrh na priznanie trov konania. Združenie nemá žiadnu vedomosť o prejednanom prípade a len z označenia účastníkov konania usudzuje, že ide o spotrebiteľskú vec. Nepriznaním náhrady trov konania nedochádza k porušeniu základného práva na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy SR, najmä keď trovy konania nie sú účelne vynaložené a nie sú v príčinnej súvislosti s procesným postojom vedľajšieho účastníka k predmetu konania. Poukázal na to, že v danom prípade je na mieste aplikácia ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p., pretože ide o drobný spor a predmetné ustanovenie sleduje hlavne jednoduchosť a nákladovú efektívnosť vedenia súdnych sporov vrátane toho, aby strana, ktorá nemala v konaní úspech, bola zaviazaná len na úhradu trov konania, ktoré sú úmerné hodnote pohľadávky a ktoré sú nevyhnutné.

K odvolaniu žalobcu sa vyjadril vedľajší účastník na strane žalovanej. Žiadal, aby odvolací súd uznesenie prvostupňového súdu v odvolaní napadnutom výroku potvrdil a uložil navrhovateľovi zaplatiť mu trovy odvolacieho konania. Uviedol, že po jeho písomnom vyjadrení a po oboznámení sa s jeho obsahom žalobcom, žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť bez odôvodnenia, čo nasvedčuje naplnenie primárneho účelu jeho vstupu, t.j. ochranu práv žalovaného spotrebiteľa. Podľa jeho názoru ak by aktívne v konaní nevystupoval, žalobca by nevzal späť návrh. Nebolo preukázané späťvzatie žaloby v súvislosti so správaním sa žalovanej. Pokiaľ by združeniu nebola súdmi priznávaná náhrada trov právneho zastúpenia, viedlo by to následne k ohrozeniu až znefunkčneniu aktivít združenia v prospech spotrebiteľov, čo by vyhovovalo ekonomickým záujmom žalobcu ako aj ďalším dodávateľom s obdobnými aktivitami ako žalobca.

Podľa jeho názoru okresný súd rozhodol správne, keď neaplikoval na prejednanú vec ustanovenie § 150 ods. 2 O. s. p. Trovy konania, ktoré mu v súvislosti s konaním vznikli, sú objektívne účelné a nie sú neprimerané voči uplatnenej pohľadávke. Čiastočne nepriznaním trov vedľajšieho účastníka by súd namiesto ochrany záujmov spotrebiteľa chránil majetkové záujmy žalobcu. Podľa jeho názoru je to práve žalobca, ktorý na súdy podáva tisícky formulárových žalôb, ktorými si uplatňuje svoje nároky nedôvodne a neoprávnene a následne, keď je v konaní neúspešný a súdom zaviazaný na náhradu trov konania, v odvolaniach žiada náhradu trov konania úspešnej protistrane nepriznať. Dôvodnosť jeho právneho zastúpenia v súdnych konaniach preukazujú aj dlhodobé a efektívne výsledky činnosti, keď v množstvách súdnych konaní boli žaloby žalobcu zamietané ako nedôvodné, resp. zamietané v značnej časti a spotrebiteľa boli ochránení pred zaviazaním z nedôvodných nárokov dodávateľov. Neúčelnosť náhrady trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka nemožno vyvodzovať „z rutinnosti“ zastúpenia v tzv. hromadných veciach. Zdanlivá rutinnosť v podaní vedľajšieho účastníka vyplýva len z reakcie na formulárové a obsahovo takmer totožné úkony žalobcu. Jeho podania nie je možné vypracovať bez kvalifikovanej analýzy veci, ktoré si vyžaduje vysokoškolské právnické vzdelanie. Pretože aj keď sú jeho zamestnanci bez právnického vzdelania preškolení, nebolo možné zabezpečiť kvalifikovanú intervenciu v súdnych konaniach. Jeho úlohou je pomoc v spore žalovanému. Svojimi aktivitami, ktoré realizuje aj prostredníctvom advokátskych kancelárií, nemalou mierou prispel k zvýšeniu ochrany spotrebiteľských práv v SR. Uviedol, že sa v merite veci vyjadril len raz, preto nedošlo k opakovaniu úkonov. Jeho právne zastúpenie bolo dôvodné a účelné, ktoré sledovalo legitímny cieľ. Z uvedených dôvodov je namieste mu priznať náhradu trov konania voči neúspešnému žalobcovi v plnej výške. Ďalej poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadrila.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku, t.j. vo výroku o trovách konania vedľajšieho účastníka na strane žalovanej (druhý výrok) podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolačný súd považuje za potrebné uviesť, že zákonom č. 353/2014 Z. z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony došlo k zmene ustanovenia § 93 ods. 3 O.s.p. a na to, aby vedľajší účastník, ktorým je právnická osoba založená alebo zriadená na ochranu spotrebiteľa podľa osobitného predpisu, účinne vstúpil z vlastného podnetu do súdneho konania, musí doložiť aj súhlas hlavného účastníka, na strane ktorého chce v konaní vystupovať, inak súd na oznámenie o vstupe neprihliada. Uvedené ustanovenie však nadobudlo účinnosť 1. januára 2015 a nemožno ho aplikovať na vstup vedľajšieho účastníka do konania, ku ktorému došlo pred uvedeným termínom. Uvedenej skutočnosti preto bude zodpovedať aj nasledujúca časť odôvodnenia tohto rozhodnutia.

Zo spisu okresného súdu vyplýva, že žalobou sa žalobca v pozícii veriteľa voči žalovanej domáhal zaplata sumy 116,76 s príslušenstvom. Dňa 15. 10. 2013 bolo okresnému súdu doručené oznámenie vedľajšieho účastníka Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove, že vstupuje do tohto súdneho konania ako vedľajší účastník na stranu žalovanej.

Podľa § 93 ods. 2 O.s.p., ako vedľajší účastník sa môže popri navrhovateľovi alebo odporcovi zúčastniť konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu.

Podľa § 93 ods. 3 O.s.p. v znení platnom a účinnom do 31. 12. 2014, do konania vstúpi buď z vlastného podnetu alebo na výzvu niektorého z účastníkov urobenú prostredníctvom súdu. O prípustnosti vedľajšieho účastníctva súd rozhodne len na návrh.

Podľa § 93 ods. 4 prvá a druhá veta O.s.p., v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba.

V prejednávanej veci je zrejmé, že predmetom konania je nárok vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, t.j. zo Zmluvy o pôžičke zo dňa 06. 04. 2009. Vedľajší účastník je občianskym združením, predmetom činnosti ktorého je ochrana práv spotrebiteľov.

K námietkam uvedeným v odvolaní považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že z vyššie uvedených ustanovení O.s.p. jednoznačne vyplýva, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter sporu Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS so sídlom v Prešove (resp. akýkoľvek subjekt, ktorého predmetom činnosti je ochrana práv spotrebiteľa) má oprávnenie vystupovať v tomto konaní ako vedľajší účastník na strane žalovanej (spotrebiteľa), pričom nemusí preukazovať „právny záujem na jeho výsledku“, pretože možnosť, aby vystupoval ako vedľajší účastník na strane žalovanej (spotrebiteľa) mu dáva priamo špeciálna zákonná úprava uvedená v ustanovení § 93 ods. 2 O. s. p. Účinky vstupu vedľajšieho účastníctva podľa § 93 ods. 2 O.s.p. nastávajú už okamihom doručenia oznámenia o jeho vstupe súdu (bez ohľadu na konkrétnu fázu právoplatne neskončeného konania); výslovný súhlas podporovaného účastníka so vstupom vedľajšieho účastníka do konania na jeho strane nie je potrebný. Odvolací súd zdôrazňuje, že vyššie uvedené závery sa v plnej miere uplatnia len vo vzťahu k vedľajšiemu účastníkovi, ktorým je právnická osoba založená za účelom ochrany práv podľa osobitného predpisu a ktorej vstup do konania bol realizovaný do 31. 12. 2014. Keďže ustanovenie § 93 ods. 4 O. s. p. výslovne upravuje, že vedľajší účastník má v konaní rovnaké práva a povinnosti ako účastník, z toho možno vyvodiť len jeden záver a to, že vedľajší účastník má (rovnako ako akýkoľvek hlavný účastník) jednak právo na právnu pomoc pred súdmi, čo je základné ústavné právo (článok 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), ktoré sa v rámci civilného súdneho konania realizuje možnosťou zabezpečiť si kvalifikované právne zastúpenie splnomocneným právnym zástupcom - advokátom, a samozrejme má i právo na náhradu trov konania, kam podľa ustanovenia § 137 ods. 1 O. s. p. bez akýchkoľvek pochybností patrí i náhrada trov právneho zastúpenia. Samozrejme, vedľajšiemu účastníkovi môže byť priznaná náhrada trov konania (teda i náhrada trov právneho zastúpenia) len v prípade, ak právo na náhradu trov konania vznikne tomu účastníkovi, na strane ktorého v konaní vystupoval.

V tomto prípade z obsahu spisu jednoznačne vyplýva, že k zastaveniu konania došlo preto, že žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť po tom, ako vedľajší účastník na strane žalovanej vstúpil do konania a podal vyjadrenie k žalobe.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 1 písm. c/ O. s. p., žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak bolo konanie zastavené.

Podľa ustanovenia § 146 ods. 2 O. s. p., ak niektorý z účastníkov zaviniť, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Z citovaných ustanovení vyplýva, že ak došlo k zastaveniu konania, v zásade žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania. Možnosť, aby niektorému z účastníkov konania bola uložená povinnosť nahradiť trovy konania nastáva až vtedy, ak sú v danom prípade zastavenia konania splnené podmienky uvedené v ustanovení § 146 ods. 2 O. s. p. Ustanovenie druhého odseku § 146 O. s. p. je v pomere k prvému odseku špeciálnou úpravou a preto súd, ktorý o trovách konania rozhoduje, musí v prvom rade skúmať existenciu procesných podmienok uvedených v druhom odseku citovaného ustanovenia a v prípade, ak zistí existenciu týchto podmienok, musí o trovách konania rozhodnúť podľa druhého odseku, teda musí uložiť niektorému z účastníkov konania povinnosť nahradiť trovy konania (ak trovy konania vznikli a ak boli riadne uplatnené).

Ustanovenie § 146 ods. 2 O. s. p. ukladá povinnosť nahradiť trovy konania tomu, kto zaviniť, že konanie muselo byť zastavené. Zavinenie v zmysle tohto ustanovenia je potrebné posudzovať len z procesného hľadiska. Preto, ak v tomto prípade vzal žalobca žalobu voči žalovanej v celom rozsahu späť bez uvedenia dôvodu, možno konštatovať len jediný záver a to, že k zastaveniu konania na základe späťvzatie návrhu došlo v dôsledku procesného zavinenia žalobcu. Pri posudzovaní zavinenia v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p. použitý výraz „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorej príčinou je správanie účastníka konania (teda i jeho prejav vôle spočívajúci v späťvzatie návrhu). S ohľadom na uvedené preto žalobcovi podľa prvej vety § 146 ods. 2 O. s. p. vznikla povinnosť uhradiť žalovanej a (z vyššie uvedených dôvodov) i vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej trovy konania, predstavujúce trovy právneho zastúpenia.

Z uvedeného odôvodnenia vyplýva, že okresný súd rozhodol vecne správne, keď uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej náhradu trov prvostupňového konania, ktoré de facto predstavujú trovy jeho právneho zastúpenia.

Pretože odvolací súd je rozsahom a dôvodmi odvolania viazaný (§ 212 ods. 1 O. s. p.) a žalobca v odvolaní nenamietať, resp. kvalifikovaným a konkrétnym spôsobom nespochybnil správnosť výpočtu vedľajšiemu účastníkovi na strane žalovanej priznaných trov konania, resp. trov právneho zastúpenia, odvolací súd sa touto otázkou (výškou priznaných trov konania) nezaoberal.

V súvislosti s odvolacou námietkou žalobcu týkajúcou sa aplikácie ustanovenia § 150 ods. 2 O.s.p. odvolací súd konštatuje, že v posudzovanej veci nebol dôvod, aby súd nepriznal, eventuálne znížil náhradu trov vedľajšieho účastníka na strane žalovanej. Odvolací súd zdôrazňuje, že v ustanovení § 150 ods. 2 O.s.p. je zakotvené moderačné právo súdu. Uvedené ustanovenie nemá kogentný charakter, a teda je na úvahe sudu, či v konaní, ktoré sa týka drobného sporu, aplikuje moderačné právo. Odvolaciemu súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že žalobca podáva enormné množstvo formulárových žalôb proti spotrebiteľom, pričom bez uvedenia dôvodu po vstupe vedľajšieho účastníka na strane žalovaného (spotrebiteľa) a po doručení jeho vyjadrenia k žalobe, berie späť žaloby. Podľa názoru odvolacieho súdu, každý spotrebiteľ a to i v drobných sporoch má právo, aby boli jeho záujmy chránené vedľajším účastníkom vystupujúcim v konaní na jeho strane. Pretože žalobca podáva formulárové žaloby voči rôznym žalovaným (spotrebiteľom), v ktorých si opakovane uplatňuje svoje nároky v rozpore so zákonom, je povinnosťou vedľajšieho účastníka upozorniť na ne v každom konaní týkajúceho sa každého spotrebiteľa, a to bez ohľadu na predmet konania (výšku uplatnenej pohľadávky). Žalobcovi musí byť zrejmé, že i v drobných sporoch, keď zaviniť zastavenie konanie, vzniká na jeho strane povinnosť nahradiť trovy konania v zmysle § 146 ods. 2 O.s.p.. Odvolací súd zdôrazňuje, že povinnosťou súdu je dbať, aby bola v zmysle ustanovenia § 1 O.s.p. zabezpečená nielen spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov, ale aj na výchovu na zachovávanie zákonov. Podľa názoru odvolacieho súdu, v posudzovanej veci uložením povinnosti zaplatiť trovy vedľajšieho účastníka na strane žalovanej v súlade s ustanovením § 146 ods. 2 O.s.p. nedôjde k neprimeranému zásahu do majetkovej sféry žalobcu, pričom týmto spôsobom je možné výchovne pôsobiť na žalobcu, aby v obdobných prípadoch uplatňoval voči spotrebiteľom jedine úspešne uplatniteľné nároky. V konečnom dôsledku odvolací súd poukazuje na to, že právny zástupca žalobcu si vždy uplatňuje (i v drobných sporoch) plnú náhradu trov konania (teda i trov právneho zastúpenia).

Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku o náhrade trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka na strane žalovanej (druhý výrok) ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.).

Odvolaním nenapadnuté výroky uznesenia okresného súdu (prvý, tretí výrok) zostali nedotknuté (§ 206 ods. 3 O. s. p.).

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelne uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. V predmetnom prípade boli v odvolacom konaní plne úspešný žalovaná a vedľajší účastník vystupujúci na jej strane, preto im podľa vyššie uvedených ustanovení vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Trovy odvolacieho konania si žalovaná do doby rozhodnutia odvolacieho súdu neuplatnila (§ 151 ods. 1 O. s. p.) a ich vznik nemá odvolací súd preukázaný ani zo spisu, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Ako už bolo uvedené, vedľajší účastník na strane žalovanej si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania (predstavujúce trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní). (predstavujúce trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní) vo vyjadrení k odvolaniu.

Za uvedený úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 26. 10. 2015, ktoré sa netýkalo rozhodnutia vo veci samej patrí odmena vo výške 8,30 Eur (základná sadzba tarifnej odmeny určená z hodnoty sporu podľa § 10 ods. 1 s použitím § 13a ods. 2 písm. b/ vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov - ďalej len „vyhláška“), režijná paušálna náhrada výdavkov (§ 16 ods. 3 vyhlášky) v sume 8,39 Eur, súhrnne trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní predstavujú 20,03 Eur.

Podľa ustanovenia § 149 ods. 1 O. s. p. je žalobca povinný zaplatiť uvedené trovy odvolacieho konania právnemu zástupcovi vedľajšieho účastníka na strane žalovanej.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.